Psykiatriutskottets ordförande
Sandra Ivanovic Rubin (MP)

INTERPELLATIONSSVAR
2025-10-09

RS 2025-0928

Svar på interpellation 2025:77 av Jesper Svensson (L) om köerna till BUP Stockholm

Jesper Svensson har i sin interpellation ställt följande fråga:

1. Vilka konkreta åtgärder avser styret att vidta för att korta väntetiderna till första besök och behandling inom BUP Stockholm för barn och unga inom neuropsykiatrin?

Som svar vill jag anföra följande:

Patienter med neuropsykiatrisk frågeställning är den största patientgruppen som söker till, utreds och behandlas inom BUP. Av BUP:s totala patientunderlag har andelen som utgörs av barn och ungdomar med en adhd-, autism eller dubbeldiagnos ökat lavinartat sedan år 2011. År 2024 var andelen 60 procent. De senaste åren har Mittenkoalitionen gjort rekordstora ekonomiska satsningar om totalt 200 miljoner kronor i ramhöjning, samt genomfört en stor reform av organisationen för BUP. Sektionerna har omorganiserat och renodlats, så att alla patienter med neuropsykiatrisk frågeställning som inte bedömts ha komplex psykiatrisk samsjuklighet, ca 1500 patienter, har dirigerats om till sektion neuropsykiatri. Detta har enligt SLSO inneburit att trycket har lättat inom BUP:s nya sektion specialiserad öppenvård, och medfört ökad tillgänglighet för patienter med psykiatrisk frågeställning som inte primärt handlar om NPF. Det har å andra sidan lett till ett ökat tryck och därmed minskad tillgänglighet inom sektion neuropsykiatri, vars effektiviserade och strömlinjeformade utredningar utifrån individuella behov, i enlighet med nationella riktlinjer, bedöms ha legat bakom att andel patienter som fått behandling inom vårdgarantin ökat vid tidigare mätningar. Utöver detta har remisser för ny åldersgrupp (10-13 åringar) från BUMM:s tilläggsuppdrag adhd sedan årsskiftet dirigerats om till BUP vilket medfört ett ökat inflöde.

Sektion neuropsykiatri är en relativt ny sektion inom BUP-SLSO som skapats för att omhänderta den utökade målgruppen i och med att BUMM:s tilläggsuppdrag adhd överförs till BUP. Sektionen är inte fullt ut implementerad än och man har driftstartat två nya enheter under våren 2025 (totalt finns nu sex enheter). Man rekryterar även fortfarande personal till en del av de övriga NP-enheter som startat under perioden 2022-2024. På grund av fortsatt ökat inflöde av remisser med neuropsykiatrisk frågeställning till BUP pågår utredning om att eventuellt starta ytterligare en neuropsykiatrisk enhet i södra länet.

Man gör inom BUP SLSO bedömningen att ökade köer till första besök och behandling är en tillfällig konsekvens av omorganisation och utökad målgrupp. För barn och familjer som väntar på att få hjälp har Mittenkoalitionen tagit initiativ till att utveckla den så kallade Adhd-kartan. Det är ett digitalt stöd till den som har ett barn under 18 år med misstänkt eller fastställd adhd-diagnos. Där kan man lära sig mer om vad adhd är, vilka stöd man kan få både med eller utan diagnos samt hitta ingångar till särskilda teman som kan matcha just ens barns speciella behov.

Ytterligare planerad åtgärd som förväntas få positiva effekter för tillgängligheten vid BUP är ett fördjupat samarbete mellan BUP och Habilitering och hälsa (H&H). Samarbetet syftar till att, i enlighet med nationella riktlinjer, erbjuda tidiga insatser i form av psykoedukativa insatser vid H&H (adhd-center) för de patienter vid BUP som står i kö till neuropsykiatrisk utredning. Det innebär att ge insatsen när behovet upptäcks utan att fördröja den neuropsykiatriska utredningen. Insatsen förväntas i flera fall vara tillräcklig för att patient och närstående ska kunna hantera funktionsnedsättningen i vardagen och därmed minska besvären samt höja livskvaliteten. För flera av dessa barn och unga kommer det inte längre att vara meningsfullt att gå vidare med utredning och på så sätt avlastas kön till BUP till förmån för de som är i störst behov av en utredning. En annan förväntad positiv effekt av att tidigarelägga de psykoedukativa insatserna är att patient och närstående, som går vidare med utredning, får ökad kunskap om olika behandlingsalternativ.

I syfte att förbättra tillgängligheten och leva upp till vårdgarantins gräns för första besök planerar man vid BUP SLSO även att utöka och fördjupa den medicinska bedömningen vid den första kontakten patienter har med BUP. Det innebär att man behöver ändra arbetssätt på BUP En väg in och erbjuda alla patienter där det är möjligt ett första bedömningsbesök på video istället för rådgivningssamtal via telefon som är arbetssättet idag. Förändringen innebär att BUP En väg in kommer att ställa om och bli en bedömnings- och remissenhet, och därmed få ett annat uppdrag.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 9 oktober 2025

Sandra Ivanovic Rubin (MP)